

پیش گفتار

نظر به اینکه تدریس موسیقی امروزه به دو طریق عملی یا نظری توسط نت و هم به طریق سینه به سینه یعنی بودن با استاد انجام می شود، هنرجو دروس را در کلاس از استاد آموخته و در منزل همان دروس را توسط نت موسیقی تمرین میکند.

روش ذکر شده برای تدریس سازی روش متداول و خوبی است ولی برای کسانی که اولاً وقت کافی، دوم مکان خلوت جهت سکوت و تمرکز بیشتر برای تمرین کردن داشته باشند.

امروزه با گرفتاریها و مشغله هائی که عموم مردم با آن دست به گریبان بوده و اوائل کار موسیقی هنرجو نیاز به تمرین زیاد با نت های کشیده دارد و هنرجوی مبتدی حتما صداهای خام و ناموزون را از نی درمی آورد که برای دیگران بخصوص خانواده قابل شنیدن نبوده و شاید مزاحمتی هم برای استراحت و اعصاب آنان در آپارتمان های بسته و فضاهای کوچک داشته باشد، بر آن شدم کتابی مختصر و پرمحتوا تری تدوین کرده و بتوان بیشتر اوقات تمرین را در کلاس و با زمان بیشتری دو جلسه درس در هفته مشکلات ذکر شده بر طرف و دروس تمرینی برای آنان شیرین تر شده و با علاقه بیشتری به تعلیم سازی بپردازند.

چرا که بنده با نزدیک به بیست سال سابقه تدریس این ساز متوجه شده ام که این چند سال اخیر هنرجویان مبتدی بعد از مدتی خسته شده و تعلیم را رها می کنند.

با یاری خداوند متعال شاید بتوانیم از این طریق مجددا آنها را به یادگیری این ساز اصیل و زیبای ایرانی که عموم مردم ایران از صدای آن لذت برده و با شنیدن صدای آن با خدای وجودشان هم کلام شده و درد و دل می کنند، علاقه مند نمائیم.

در خاتمه دست تمام یاری کنندگان را در جهت پیشبرد کار می بوسم، چرا که همه چیز را یاری کنندگان دانند و بس.

مراحل تدریس

۱. جلسات اولیه جهت شناخت و انگشت گذاری روی نی و طریقه دمیدن در نی جهت رسیدن

به صدای (بم ۱)

۲. شناخت نت ها روی نی و علم موسیقی به اندازه نیاز برای نی نوازی

۳. نواختن اتودها و ملودی های ساده با صدای (بم)

۴. شناخت و رسیدن به صدای دوم (اوج ۲) و نواختن مجدد تمرینات صدای بم با این صدا

۵. شناخت و رسیدن به صدای (غیث ۳) و تلفیق آن با اوج و بالعکس

۶. از این مرحله به بعد به دلیلی که در بخش بعد توضیح خواهیم داد نیاز به تئوری نیست و با

روش سینه به سینه و ضبط روی نوار جهت تمرین در منزل به پیش در آمدها و ضربی های

ساده پرداخته می شود.

۷. مرحله آخر تعلیم ردیف موسیقی ایرانی با نی و دیگر نوازنده است و اقیانوس بیکران

موسیقی ایرانی که تا کجا پیش برود. ان شا...

به قول حافظ عزیز:

عشق دُرْدانه است و من غواص و دریا میکند

سر فرو بردم در آنجا تا کجا سر بر کنم

تاریخچه ای از وارد شدن نت به موسیقی ایران

اساتید دوران قبل از کلنل علی نقی خان وزیری موسیقی ایرانی را به صورت سینه به سینه تدریس می کردند ولی با ظهور عصری تازه و وارد شدن ایشان در عرصه موسیقی ایران نت هم توسط ایشان وارد به موسیقی شد البته باید توجه داشت که از زمان های دور یعنی زمان عبدالقادر مراغه ای شاید هم جلوتر نت به زبان مخصوصی و اشکال مخصوص وجود داشته، اینجا منظور ما از عصر قاجاریه تا زمان حال است، چراکه این مقدار موسیقی تدوین شده ای که در حال حاضر به دست ما رسیده توسط اساتید بزرگی که اسامی آنها را همه می دانند جمع آوری، تدوین و نگهداری شده و برای امروز ما میراث مانده است، خداوند روح همه آن بزرگان را شاد نماید.

جناب کلنل وزیری به غیر از آن مقدار نت که در موسیقی غرب رایج است را آموخته و مقداری هم علائمی که در موسیقی ایرانی به کار رود خودشان ابداع کرده و علم نظری موسیقی را به وجود آوردند که امروز جهت آهنگ سازی کاربرد بسیاری دارد، علائمی را که ایشان وارد موسیقی ایران کردند ربع پرده ها بود که در موسیقی غرب وجود ندارند و شاید هم بعضی ممالک داشته باشند.

مانند علائم سُری و گُرُن که علامت سُری ربع پرده نت را بالا میبرد و علامت گُرُن ربع پرده نت را پایین می آورد و این دو علامت بخصوص، گُرُن، در موسیقی ما بیشتر به کار می رود.

ما در اینجا به دلیل مطالبی که قبلا در پیش گفتار متذکر شدیم برای سهولت بیشتر، آن مقدار از علائم و نت هایی را که جهت تعلیم ساز نی نیاز هست نوشته و توضیح می دهیم ولی اگر کسی بخواهد کاملا به نت احاطه داشته و آهنگساز شود نیاز به گذراندن مراحل مختلف یادگیری نت را دارد که خودش مانند یادگیری ساز یک دوره آموزش دانشگاهی را می طلبد.

برای تایید این مطلب بخشی از نوشته استاد عزیزمان فرامرز پایور را که در مقدمه کتاب تئوری موسیقی ایشان نوشته اند متذکر می شویم:

"موسیقی نظری (یا تئوری موسیقی) بین المللی و ایرانی خود مبحث مفصلی است که باید جداگانه تحصیل شود و موسیقی دان به این نحو معلومات علمی موسیقی خود را تکمیل کند. در این زمینه کتابهای متعددی چاپ شده است که علاقه مندان میتوانند با تهیه و مطالعه آنها که خود محتاج صرف وقت کافی و ممارست زیادی است به این رشته آشنایی کامل پیدا نمایند.

کتاب حاضر در واقع گلچینی از مطالب ضروری و لازم موسیقی نظری است که صرفاً برای نوازندگانی که بیشتر وقت خود را صرف نواختن و اجرای موسیقی می نمایند و احیاناً به علت اشتغال به تحصیل یا امور دیگر فرصت کافی برای مطالعه علوم مربوط به موسیقی را ندارند تهیه شده است. به عبارت دیگر این کتاب برای نوازندگانی است که موسیقی را از روی نت فرا میگیرند و ضمناً تمایل دارند که منشأ پیدایش آنها بدانند و تا حدودی به علامات و مشخصات مربوط به آن آشنایی پیدا کنند تا به اصطلاح در این زمینه بی سواد و عامی نبوده باشند.

بدیهی است علم موسیقی نیز مانند عمل موسیقی دامنه وسیعی داشته و چنانچه هنر جویان بخواهند به آن احاطه کامل پیدا نمایند باید کتابهای متعددی از جمله موسیقی نظری کامل، هم آهنگی (هارمونی)، کنتر اپوان (ارکستر شناسی)، ساز شناسی، سلفژ (سرایش)، دیکته موسیقی، فرم موسیقی و غیره را فرا گیرند.

اینها مطالبی بود که از گفته های استاد فرامرز پایور استناد شد.

با توجه به مطالب بالا ما در اینجا مقدار شناختی را از نت می خواهیم که اگر به هنرجو گفتیم نت (فا) را بزن بلا فاصله انگشت سوم را از پایین نی برداشته و نت (فا) را نشان دهد و دیگر نت ها هم به همین ترتیب و همین طور بر روی خطوط حامل موسیقی جای

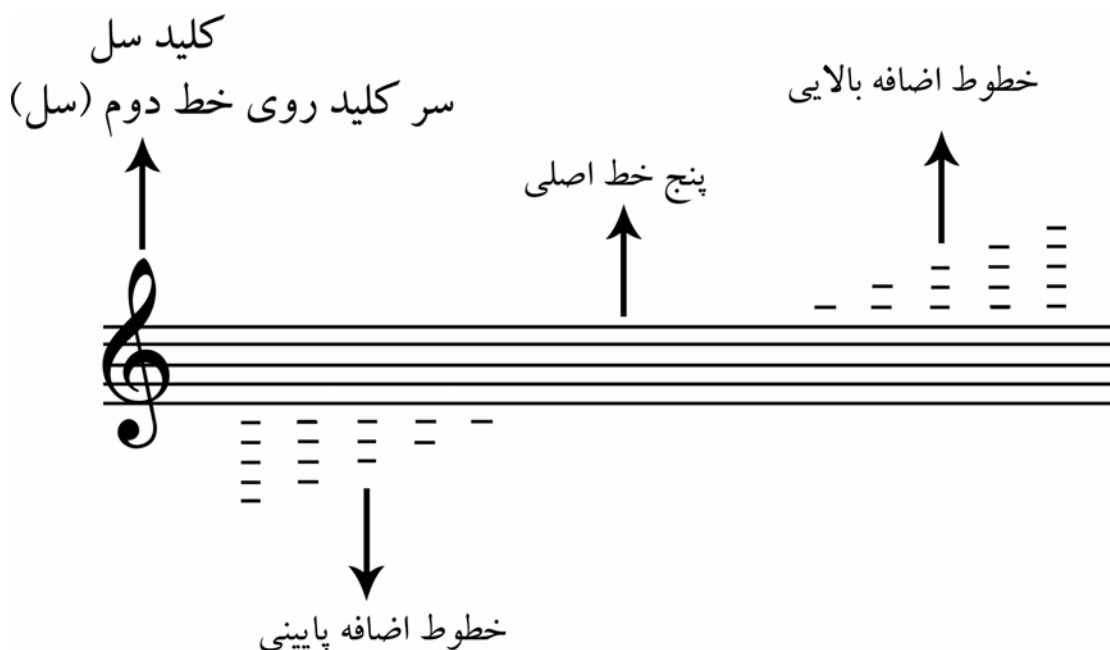
علائم مخصوص را شناخته ، در ذهن حفظ نماید ولی برای حفظ آنها نیاز به یادگیری اولیه توسط استاد در سر کلاس درس موسیقی می باشد.

نت شناسی

تئوری موسیقی برای آموختن ساز نی

شناختن نت را می شود به حروف الفبای فارسی یا زبان های دیگر دنیا تشبیه کرد که ما در فارسی ۳۲ حرف داریم که از اول پیدایش حروف با تلفیق کردن همین ۳۲ حرف نوشتند و می نویسند و خواهند نوشت .نت های موسیقی هم به همین ترتیب با هم تلفیق کرده و ملودی ساخته اند و می سازند و خواهند ساخت و حروف و علائم موسیقی بین المللی است و برای همه موسیقی دانان دنیا همان معنی را می دهد و فرقی نمی کند ،همانطور که گفته شد در اینجا علائم و شناخت نت ها را به اندازه نیاز برای نواختن ساز نی نوشته و توضیح خواهیم داد.

۱. پنج خط حامل عبارت است از پنج خط افقی که با فواصل معینی زیر هم کشیده شده که نت ها را حمل می کند و برای نوشتن ملودی های مختلف می توان بالای پنج خط و یا زیر پنج خط تا ۱۰ خط دیگر هم اضافه کرد که در اینجا برای نی یک خط در زیر اضافه می شود.

۲. کلید سل: برای شروع و یا وارد شدن به هر درس موسیقی اول باید روی پنج خط کلید سل گذاشته شود که معنی کلید را خود دارد یعنی برای وارد شدن به هر در یا باب بسته ای نیاز به کلید است، البته کلید های دیگری هم داریم مانند کلید (فا) یا کلید (دو) ولی برای نی فعلا نیاز به کلید سل داریم چرا که نقطه شروع ترسیم کلید روی خط دوم حامل که خط سل می باشد شروع میگردد به همین خاطر کلید سل می گویند و برای شروع هر درسی دستورات اجرایی را بعد از کلید می گذارند که بعدا به آن خواهیم پرداخت.

۳. اسامی نت ها به حروف فارسی

دو - ر - می - فا - سل - لا - سی

۴. اسامی نت ها به لاتین به ترتیب حروف انگلیسی از نت "لا" که (A) می شود شروع شده و در زبان های دیگر مثل فرانسه و یا ایتالیایی فرق می کند:

C - D - E - F - G - A - B → لاتین
سی لا سل فا می ر دو → فارسی

۵. شکل و ضرب آهنگ نت ها

برای درک ضرب آهنگ نیاز به آموزش حضوری دارد.

طریقه ی کتابت نت ها با هم

چهار لاچنگ سه لاچنگ دو لاچنگ چنگ سیاه سفید گرد

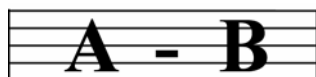
The image shows a musical notation for a sequence of seven notes. The notes are written on a five-line staff. Below the staff, the rhythmic values are indicated: ۴ ضرب, ۲ ضرب, ۱ ضرب, ۱/۲ ضرب, ۱/۴ ضرب, ۱/۸ ضرب, and ۱/۱۶ ضرب. Below the rhythmic values, chord diagrams are shown for each note, indicating the fingerings for the strings.

۶. علائم سکوت ها یعنی به اندازه همان نت سکوت شود

۷. علائم تکرار

The image shows a musical notation on a five-line staff with a treble clef. It features three repeat signs. The first repeat sign is followed by a downward arrow pointing to the label "تکرار یک میزان". The second repeat sign is followed by an upward arrow pointing to the label "تکرار دو میزان". The third repeat sign is followed by a downward arrow pointing to the label "تکرار چند میزان یا یک مطلب کامل".

۸. علامت **A** و **B** چه مفهومی دارد؟

اگر مواقعی بخواهند مطلبی شامل چند میزان تکرار شود، ابتدای مطلب حرف **A** و انتهای آن حرف **B** نوشته و همین حرف **A-B** را در انتهای درس می گذارند مفهومی این است که همان مطلب را بعد از اتمام درس از **A** تا **B** مجدداً تکرار کنید.

۹. مطلب دیگری که باید اضافه شود اینکه چون اصوات در موسیقی به صورت دایره عمل میکنند نه طولی و اصطلاحاً گردش گفته می شود، نوازنده مبدأ شروع را از هر نتی که بگیرد باید مجدداً برای تکمیل یک اکتاو کامل به همان نت شروع برگشت کند مانند :

دو-ر-می-فا-سل-لا-سی-دو-یا لا-سی-دو-ر-می-فا-سل-لا یا

فا-سل-لا-سی-دو-ر-می-فا و میشود از مبدأ، هم جهت صدا های بم حرکت کرد و هم جهت صداهای زیر که در صفحه ۱۳ در شکل دیپازون مشخص شده است.

حرکت جهت صدا های زیر :

دو-ر-می-فا-سل-لا-سی-دو

حرکت جهت صداهای بم:

دو-سی-لا-سل-فا-می-ر-دو

۱۰. فواصل نت ها دارای یک پرده بوده ولی ما بین آنها نیم و ربع پرده هم وجود دارد که نیم

پرده ها با علامت دیز و بمل و ربع پرده ها با علامت سری و کرن نشان داده می شود، توجه

داشته باشید که فاصله بین نت " می تا فا " و " سی تا دو " نیم پرده می باشد.

علائم تغییر دهنده نت ها

				
بمل	دیز	کرن	سری	بکار
نیم پرده پایین تر	نیم پرده بالا تر	ربع پرده پایین تر	ربع پرده بالا تر	سر جای خودش

۱۱. ما بین فاصله نت ها در موسیقی ایرانی ربع پرده بر حسب نیاز وجود دارد که ما در نی نوازی با کم و زیاد کردن فاصله انگشت از سوراخ نی و با حس موسیقایی آنها را اخذ میکنیم و برای گرفتن بمل ها سوراخ را با انگشت نیمه گرفته آن نت بمل و اگر از سوراخ بیشتر فاصله دهیم دیز اخذ خواهد شد و ما به بمل ها نیاز بیشتری داریم که انگشتان نوازنده باید برای نیمه گرفتن سوراخ ها عادت کند.

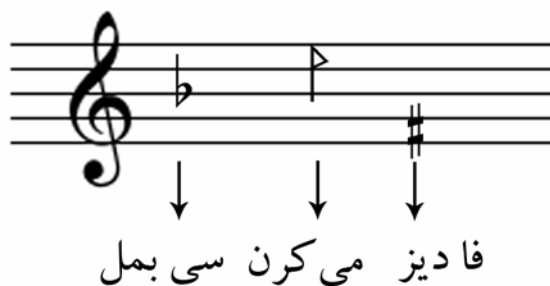
۱۲. علائم تغییر دهنده نت ها را در موقع نوشتن یک درس بعد از کلید سل میگذارند، یعنی

اگر بعد از کلید جای نت سی علامت بمل _ گذاشته شود . مفهومی این است که هر

وقت به نت سی می رسیم نت سی را بمل _ اجرا نموده و علائم دیگر هم به همین

ترتیب.

تغییر دهنده های سر کلید

۱۳. لگاتو(L) : لگاتو یعنی به صورت ممتد در نی دمیده و فقط انگشت ها را روی نت ها حرکت می دهیم که صدای اضافه دیگری نداشته باشد.

۱۴. استاکاتو(S) : در نی دمیده و در سرهر نت یا نت هایی که دستور داده میشود نفس را با ضربه در نی میدمیم.

۱۵. اشاره : علامت(ه) دایره کوچکی است که در نت های هم نام بین و در نت های غیرهم نام زیر نت ها قرار گرفته ،انگشت سریع گذاشته و بر داشته میشود و در واقع به نت بالاتر از خودش اشاره میشود.

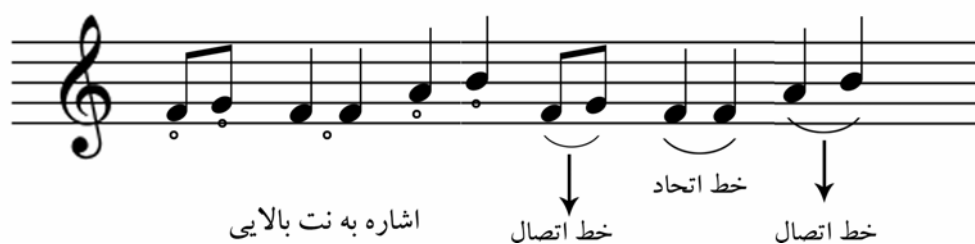
۱۶. نقطه(.) : نقطه وقتی جلوی هر نت قرار گیرد (دقت کنید جلوی نت نه پشت آن) مفهومی این است که به اندازه نصف کشش همان نت اضافه میکند یعنی اگر نت سیاه نقطه دار باشد یک ضرب و نیم یا یک سیاه و یک چنگ روی هم اجرا میشود وبقیه نت ها هم به همین ترتیب.

۱۷. خط اتصال خط منحنی است که زیر یا روی هر تعداد نت که قرا بگیرد آن نت ها لگاتو اجرا میشود و اگر خط اتصال نبود حتما نت ها باید استاکاتو اجرا شود.

۱۸. خط اتحاد هم مانند خط اتصال می باشد با این تفاوت که خط اتحاد شامل نت های هم نام می باشد.

نمودار نقطه

۱۸. **نت زینت** : نت های کوچکی هستند که جزو میزان به حساب نیامده و باز هم مانند

اشاره به نت بالایی انگشت سریع برداشته و گذاشته می شود.

چنگ های ریز - نت زینت

دیپازون چیست؟ کوک چیست؟

برای شنوایی گوش انسان یک حداقل صدای بم کلفت و یک صدای حداکثر زیر نازک قابل شنیدن و خوش آهنگ می باشد از این دو صدا بالاتر و پایین تر برای گوش ما قابل شنیدن نیست و در واقع شنیده میشود ولی آزار دهنده می باشد.

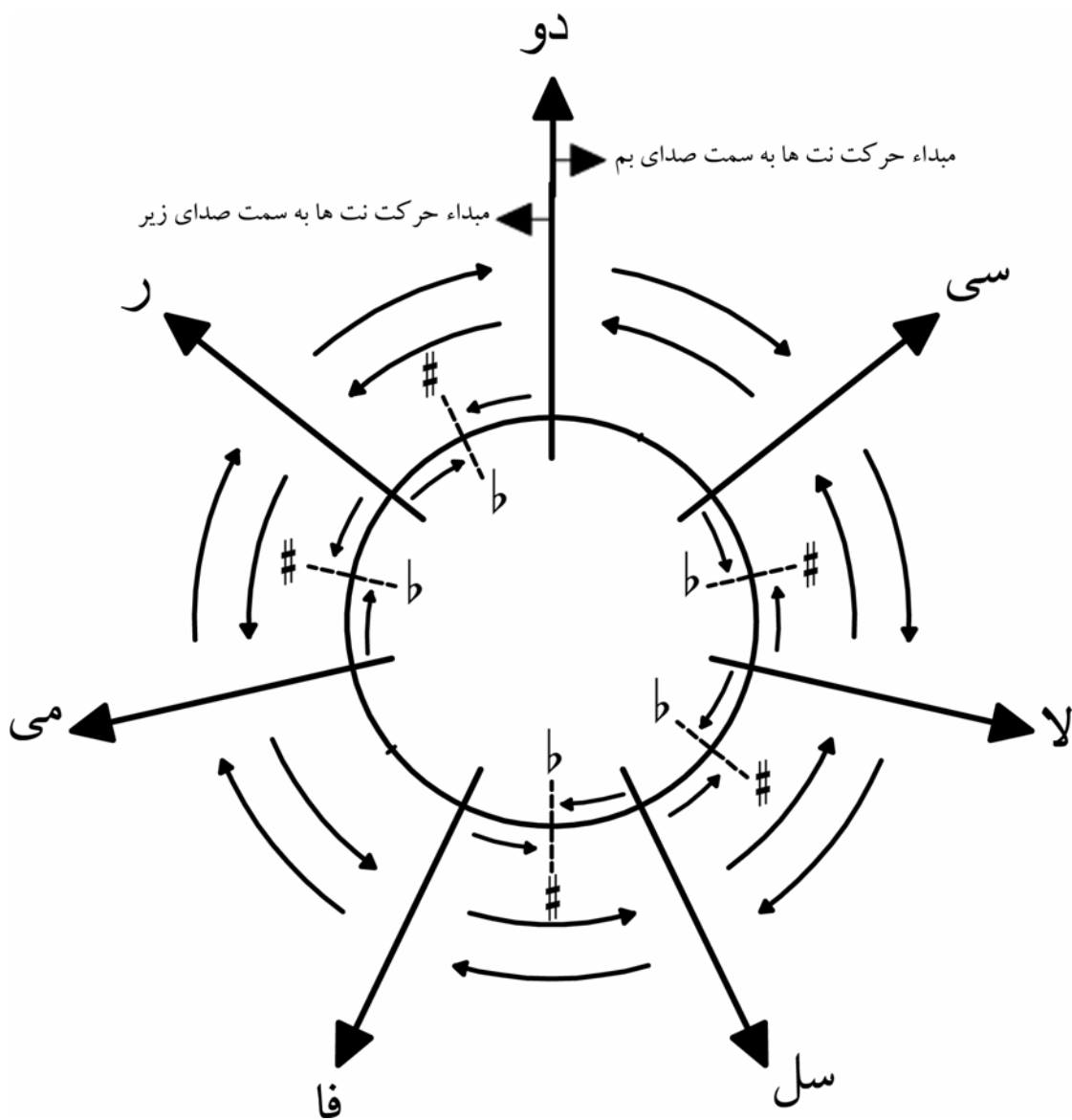
ساز پیانو که کامل ترین ساز دنیا میباشد و هفت اکتاو کامل صدادهی دارد را ابداع کرده و بم ترین صدای خوش آهنگ تا زیر ترین صدای قابل شنیدن را در آن تعبیه کردند .

این ساز در ایران توسط استاد بزرگ موسیقی ایران شادروان مرتضی خان، محجوبی بسیار خوب و زیبا نواخته می شد و همین طور استادان دیگری، برای سهولت کار دیپازون که وسیله ای گرد و کوچک است را از اکتاو وسط پیانو گرفته و ساختند تا بشود سازها را با آن کوک کرد یعنی سه اکتاو بم از کلیدهای سمت چپ پیانو و سه اکتاو زیر از کلیدهای سمت راست پیانو را رها کرده و هفت صدا یا هفت نت وسط را گرفته و در ساز دهنی کوچکی تعبیه کرده و نام نت ها را با فاصله روی آن حک نموده و دارای کلید سیاری است که روی نت ها حرکت می کند ، کلید را روی هر نت که بگذاریم و فوت کنیم صدای آن نت ماخذ ما میشود . مثلاً اگر بخواهیم ساز خود را با فا کوک کنیم کلید سیار را روی نت فا گذاشته و در آن می دمیم . ساز ما باید با آن صدا برابری کند . البته در نی دست بسته آن و با صدای (غیث ۳) و بقیه کوک ها هم به همین ترتیب.

در سازهای مضرابی گوشی دار توسط گوشی ، سیم ها شل یا سفت میشوند و با جا به جا کردن پرده ها صدای مورد نظر کوک میشود ولی در ساز نی که ثابت است و قابل تغییر نیست با ساختن اندازه های مختلف می توان کوک های مختلف را داشت ، (البته یک اندازه طول حداقل و یک اندازه طول حداکثر که مشخص شده و استاندارد می باشد) و دو اندازه کوک در نی نواخته نمیشود مثل نی دو که زیاد بلند میشود و انگشت گذاری روی آن مشکل است و یکی هم کوک سی که خیلی کوتاه میشود و به ندرت میتوان نواخت .

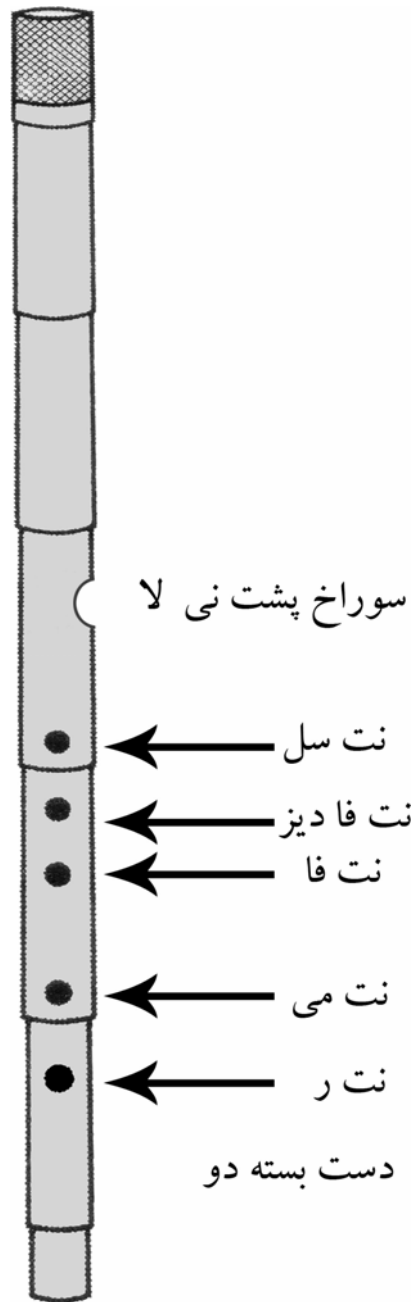
نمودار دیاپازون

برداشت شده از اکتاو چهارم پیانو

نمودار فواصل و حرکت نت های موسیقی

ساختمان نی و فواصل نت ها روی آن

توصیه ی مهم :

باید توجه داشت که جهت اخذ صدا از نی حتماً باید حضوراً و توسط استاد انجام شود چرا که عادت کردن به یک حرکت اشتباه در نی نوازی ممکن است مدتها و در مواقعی شاید سالها ، اصلاح کردن آن وقت گیر و دشوار باشد ، ولی طریقه ی انگشت گذاری را در صفحه ی بعد

توضیح می دهیم

طریقه انگشت گذاری روی نی

حرکت اول

۱- یک دست از پائین نی ، دست (راست یا چپ فرقی ندارد وبستگی به عادت نوازنده است) انگشت شصت پشت نی و انگشت میانی بین دو سوراخ پائین نی قرار می گیرد که دو انگشت تکیه گاه نی می شود و نی را نگه می دارد و با انگشت های اشاره و چهارمی روی دو سوراخ (ر و می) کار می کنیم .

حرکت دوم

۲- دست بالا - انگشت شصت سوراخ پشت نی و انگشت میانی روی سوراخ (فادیز) یا از پایین چهارمین سوراخ قرار می گیرد و این سوراخ ثابت می شود و با انگشت اشاره و چهارمی روی دو سوراخ (فا و سل) کار می کنیم.

اصوات زیبای نی

صداهای اصلی نی در نوشتن به این صورت مشخص میشود:

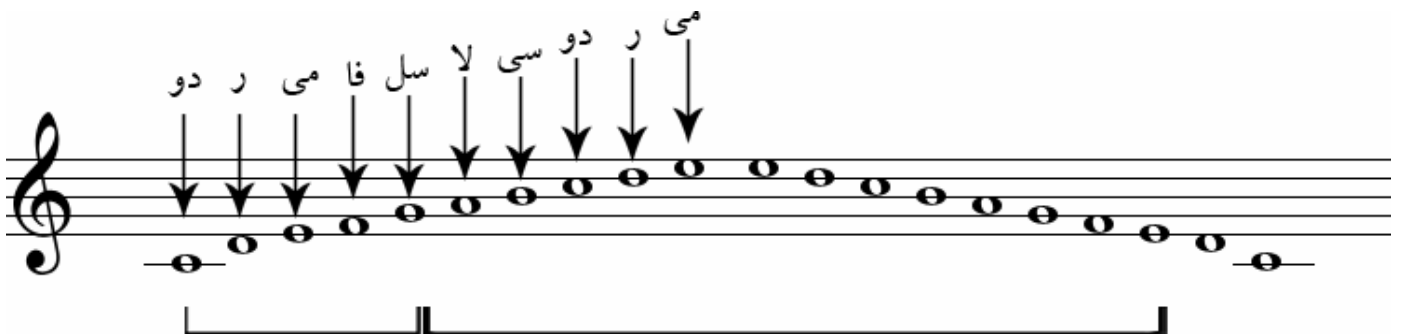
(۱) صداهای بم (۱) صدای بم نرم (1p) (۳) صدای اوج (۲) صدای (۴) صدای

غیث (۳) (۵) صدای پس غیث (۴) "این صدا خیلی کم تر مورد استفاده می باشد"

وقتی با دو دست تمام سوراخ های نی را گرفته و در نی بدمیم صدائی که از گوشه دهان ما خارج میشود میگوئیم نت دو (درهراندازه نی) بعضی اساتید دست بسته نی را نت (ر) گرفته اند ولی در کاربرد فرقی نمی کند . از انتهای نی اولین انگشت را که از روی سوراخ اول بر داریم که سوراخ آزاد میشود نت (ر) و سوراخ دوم (می)، سوراخ سوم (فا)، سوراخ چهارم (فا دیز) است که هنر جوی مبتدی تا مدتها تمرین کردن نیازبه این نت یعنی فا دیز را ندارد و باید به وسیله انگشت بسته باشد چرا که باید در پرده های شور یا ماهور تمرین کند و نت فادیز مربوط به پرده های همایون میباشد. سوراخ پنجم نت (سل) و سوراخ ششم که پشت نی قرار دارد، نت لا میباشد و نت (سی) که آخرین نت موسیقی است روی نی با صدای اول بم و دوم اوج اخذ نمیشود ولی بعدها می توان از صدای سوم غیث که دست بسته آن سل میشود نت سی را اخذ کرد . توجه داشته باشیم هر انگشت را که از روی سوراخ برداریم و آن سوراخ آزاد شود، نت مورد نظر صدا می دهد ، نه وقتی روی سوراخ است .

پس در نی ؛ دست بسته با صدای بم و اوج میگوئیم: دو- ر- می- فا- سل- لا

و دست بسته صدای سوم غیث می گوئیم : سل- لا- سی- دو- ر- می

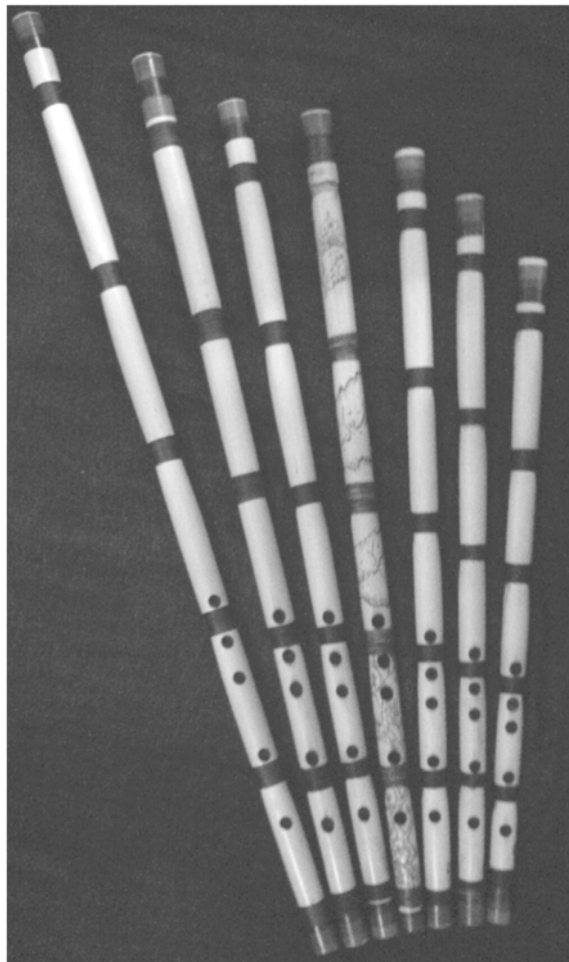
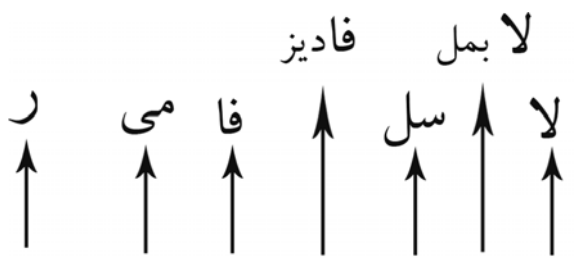

حرکت نت ها برای صدای ۱

حرکت نت ها برای صدای ۲

اندازه های نی هفت بند

(۱) نی ر- به اندازه ۷۳ سانتی متر که باز هم این اندازه نی کمتر مورد استفاده قرار میگیرد ولی می توان با آن نواخت.

(۲) نی می- به اندازه ۶۸ سانتی متر

(۳) نی فا - به اندازه ۶۲ سانتیمتر

(۴) نی فادیز - به اندازه ۶۰ سانتیمتر

(۵) نی سل - به اندازه ۵۷ تا ۵۸ سانتیمتر

(۶) نی لا بمل - به اندازه ۵۳ سانتیمتر

(۷) نی لا - به اندازه ۴۸ سانتیمتر

باید توجه داشت که این اندازه ها شاید به خاطر ساختمان طبیعی خود نی که بعضی ها کمی قطور و بعضی ها باریک تر یا فواصل بند های آن با هم فرق می کند به مقدار از

صفر ، یک تا یک و نیم سانتی متر فرق داشته باشد ولی حدودا همین اندازه ها هستند و یک نوازنده نی حداقل به این ۷ اندازه نی نیاز دارد که اکثر کوک ها را داشته باشد تا بتواند در ارکستر یا با سازی دیگر هم نوازی کند ولی به تنهایی برای تک نوازی فقط یک نی برای او کافی می باشد ولی بعد ها که پیشرفت کرد به نی های مختلف نیاز خواهد داشت.

چند تذکر ضروری

۱. هنر جویان عزیز، توجه داشته باشند که برای رسیدن هر چه زودتر به صداهای نی و نواختن ملودی های شیرین موسیقی ایرانی، بخش تئوری یا نت شناسی را از صفحه ۶ تا صفحه ۱۳ بارها خوانده و حفظ نمایند و اگر احیانا مطلبی را درک نکردند یادداشت کرده، در ساعات کلاس سوال نمایند. چون این مقدار حفظ کردن تئوری موسیقی ایرانی برای یادگیری ضروری می باشد.

۲. روزانه حداقل ۲ ساعت در جای خلوت، تمرین با توجه و تمرکز داشته باشید البته هر چه ساعات تمرین اضافه شود، نتیجه زودتر حاصل خواهد شد، چون موسیقی تمرین است و تمرین و تمرین همه عمر.

۳. حضور به موقع در کلاس درس الزامی بوده و تا درس گذشته صحیح تحویل داده نشود درس جدید نتیجه نخواهد داشت، چرا که دروس مانند زنجیر به هم متصل می باشند و از قدیم گفته اند: یک جلسه بودن با استاد بهتر از یک سال با خود تمرین کردن.

۴. در خاتمه از خانواده های هنر پرور ایرانی که فرزندان شان را جهت تعلیم، حفظ و اشاعه فرهنگ و هنر اصیل ایرانی تشویق کرده و مزاحمت های آنها را که برای یادگیری اجتناب نا پذیر می باشد، تحمل می کنند تشکر و سپاس گذاری نموده و از آنها تقاضا دارم راه را برای فرزندانمان بازتر هموارتر کرده و در صورت امکان از کمک به آنها دریغ ننمایند، تا شما هم در حفظ و اشاعه هنر اصیل ایران زمین سهیم باشید.

برای هنر جویان عزیز هم، سلامتی و موفقیت آرزو دارم.